

prima instanță: Iu.Potînga

instanța de apel: A.Panov, M.Anton, Iu.Cotruță

DECIZIE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecător

judecători

Valentina Clevadî

Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Stilconstruct“,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Horomneac Gheorghe împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Stilconstruct“ privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 02 noiembrie 2015, Horomneac Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Stilconstruct“ privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii, Horomneac Gheorghe a indicat că la 24.09.2013, a încheiat cu SRL „Stilconstruct“ contractul nr. 24/09 cu privire la investirea capitalului privat în construcția spațiului locativ. Potrivit contractului menționat, pârâtul și-a asumat obligația de a construi un apartament din contul investițiilor lui, iar dânsul să achita costul apartamentului din mijloace financiare investite din cont propriu în construcția blocului locativ situat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Unirii 20/2, teren cu nr. cadastral 3153216.746.01.355, apartament cu o odaie, situat la nivelul 12 locativ cu nr. 12, cu suprafața totală de 49, 6 m.p. Iar, conform pct. 4. 2 al contractului, prețul total al bunului imobil constituie 18 352 euro, ceea ce reprezintă 370 euro per/1m².

Reclamantul, Horomneac Gheorghe, menționează că și-a executat obligațiile de plată prevăzute în contract, fapt confirmat prin certificatul eliberat de pârât, în care a indicat că nu are careva pretenții și obiecții față de el. Prin actul de predare - primire a apartamentului nr.335 din 22 decembrie 2014, SRL „Stilconstruct” a transmis, iar Horomneac Gheorghe a primit, în baza contractului cu privire la investirea capitalului privat în construcția spațiului locativ nr. 24/09 din 24 septembrie 2013, apartamentul nr. 12, aflat la nivelul 12 locativ, cu suprafața totală, conform proiectului 49, 6 m.p., bloc locativ situat în mun. Chișinău, comuna Stăuceni, str.Unirii, 20/2.

Totodată, în urma numerotării apartamentelor s-a stabilit apartamentul nr. 12, aflat la nivelul 12 locativ, iar conform măsurărilor recepționate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, suprafața totală a apartamentului constituie 44,2 m.p.

Astfel, potrivit extrasului Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău din 30 octombrie 2014, suprafața totală a apartamentului cu nr. cadastral 3153216.746.01.335 situat în mun. Chișinău, comuna Stăuceni, str. Unirii, 20/2, apartamentul nr. 12, constituie 44,2 m.p., fapt ce denotă că, suprafața apartamentului a fost diminuată cu 5.4 m.p., adică de la 49, 6 m.p. până la 44, 2 m.p.

În acest context susține reclamantul, Horomneac Gheorghe că prin faptul diminuării suprafeței apartamentului cu 5,4 m.p., pârâtul i-a cauzat un prejudiciu material în cuantum de 1 998 euro (5, 4 m.p. x 370euro).

În legătură cu neexecutarea corespunzătoare a contractului de investiții și cauzarea prejudiciului, reclamantul Horomneac Gheorghe s-a adresat pârâtului cu cerere prealabilă, prin care a solicitat restituirea sumei, însă ultimul a refuzat.

Menționează reclamantul că, conform prevederilor legale și contractuale a întreprins măsuri, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă somându-l pe pârât să achite datoria și dobânda de întârziere în valoare de 383, 77 euro.

Solicită reclamantul Horomneac Gheorghe, prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare (f.d. 46-48), încasarea de la SRL „Stilconstruct” a sumei de 1 998 euro cu titlu de prejudiciu material și dobânda de întârziere în sumă de 383,77 euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat în mărime de 1 583 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iunie 2016, s-a admis acțiunea depusă de Horomneac Gheorghe, s-a încasat de la SRL „Stilconstruct” în beneficiul lui Horomneac Gheorghe datoria în sumă de 1 998 euro, dobânda de întârziere în sumă de 696,26 euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 1 583 lei și asistență juridică în sumă de 5 000 lei. S-a încasat de la SRL „Stilconstruct” în beneficiul statului taxa de stat neachitată de către SRL „Stilconstruct” în sumă de 175.42 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Stilconstruct” a declarat apel nemotivat, iar ulterior, la 18 ianuarie 2017 a depus apel motivat, solicitând

casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Concomitent, apelantul a depus o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, invocând imposibilitatea achitării taxei de stat, ținând cont de situația financiară precară a întreprinderii, care se datorează aplicării de către executorul judecătoresc a sechestrului asupra mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale societății, în limita sumei de 2 886 850 și blocarea activității comerciale a întreprinderii, în acest sens anexând încheierea executorului judecătoresc din 05.01.2015, nota informativă (contabilă) și certificatul eliberat de BC „Moldondconbank” SA (f.d. 76-80).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, s-a respins cererea apelantului SRL „Stilconstruct”, privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, comunicându-i SRL „Stilconstruct” despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 318,81 lei și acordându-i din data recepționării prezentei încheieri, un termen de 7 zile, pentru achitarea taxei de stat. Totodată, s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 83-87).

La 06 februarie 2017, SRL „Stilconstruct” a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri, de admitere a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat.

În susținerea termenului de declarare a recursului a indicat că nu a recepționat încheierea contestată din 19.01.2017, aflând despre soluția în cauză, prin intermediul paginii web a instanței.

Pledând pentru admiterea recursului, recurentul și-a expus dezacordul cu încheierea contestată, considerând că aceasta a fost emisă cu interpretarea eronată a legii și în lipsa probelor ce demonstrează insuficiența mijloacelor financiare, fapt ce îi încalcă dreptul de acces la justiție.

În acest sens a reiterat recurentul că, pe conturile bancare a societății a fost aplicat sechestrul în limita sumei de 2 886 850 lei, iar prin urmare se află în imposibilitate de a achita taxa de stat percepută pentru examinarea apelului.

Mai mult ca atât, instanța de apel s-a redus doar la declarația că apelantul nu a prezentat înscrisuri care ar permite imposibilitatea achitării taxei de stat, însă fără a motiva respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

De asemenea, a menționat societatea că, prin condiționarea neachitării taxei de stat, instanța împiedică examinarea și soluționarea obiectivă a cazului.

Totodată, a precizat că a prezentat ca dovadă de imposibilitate a achitării taxei de stat, încheierea executorului judecătoresc, certificatul eliberat de instituția bancară, la care sunt deschise conturile de decontare a întreprinderii și nota informativă (contabilă).

Consideră că, prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat în perioada dificilă în care se află întreprinderea, i-a fost încălcat dreptul la justiție, garantat de art. 5 alin. (1) și (2), art. 15, art. 85 alin. (4) CPC și art. 6 § 1 CEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă că, copia încheierii motivate a instanței a fost expediată părților de Curtea de Apel Chișinău, însă fără a indica data pe scrisoarea de însoțire (f.d. 89), astfel, recursul se consideră depus în termen.

Examinând argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de SRL „Stilconstruct” urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea primei instanțe.

Din actele cauzei s-a constatat că, reclamantul-intimat, Horomneac Gheorghe a achitat taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 1 583 lei (f.d. 2).

Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, prin hotărârea din 13 iunie 2016, a admis acțiunea depusă de Horomneac Gheorghe, a dispus încasarea de la SRL „Stilconstruct” în beneficiul lui Horomneac Gheorghe datoria în sumă de 1 998 euro, dobânda de întârziere în sumă de 696,26 euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 1 583 lei și asistență juridică în sumă de 5 000 lei. S-a încasat de la SRL „Stilconstruct” în beneficiul statului taxa de stat neachitată de către SRL „Stilconstruct” în sumă de 175.42 lei (f.d. 56).

La fel, actele cauzei denotă că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, s-a respins cererea apelantului SRL „Stilconstruct”, privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, comunicându-i-se despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 318,81 lei și acordându-i-se din data recepționării prezentei încheieri, un termen de 7 zile, pentru achitarea taxei de stat. Totodată, s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 83-87).

Reține instanța de recurs că, SRL „Stilconstruct” a solicitat prin cererea de apel scutirea de la plata taxei de stat, pe motiv că situația financiară a întreprinderii este precară și se află în imposibilitate de a efectua careva plăți.

În temeiul art. 85 alin.(4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 în raport cu argumentele formulate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.85 alin.(4) CPC pentru scutirea SRL „Stilconstruct” de la plata taxei de stat la depunerea apelului, deoarece societatea este o persoană juridică distinctă, de drept privat care a fost fondată cu scop lucrativ, de a construi/edifica bunuri imobile din contul investițiilor beneficiarilor, și având în vedere că, SRL „Stilconstruct” a încheiat un contract de asistență juridică contra plată, denotă în aceste condiții, disponibilitatea financiară de a suporta și a achita costurile respective.

În acest sens Colegiul evidențiază că, în baza contractelor de investiții, beneficiarii achită plățile/tranșele pentru bunurile imobile, nu doar prin transfer bancar, dar și prin casieria întreprinderii, astfel alegația invocată de recurent și proba prezentată de acesta, precum că, prin încheierea executorului judecătoresc s-a aplicat sechestru pe conturile bancare a întreprinderii, nu poate fi reținută și se respinge, deoarece această circumstanță cu certitudine justifică disponibilitatea surselor financiare în numerar (lichide).

Nu este întemeiat și se respinge argumentul recurentului expus întru susținerea poziției că, au fost anexate la cerere, probe care confirmă argumentele invocate referitor la imposibilitatea achitării plății taxei de stat, precum și blocarea activității economice a întreprinderii, din motiv că, recurentul SRL „Stilconstruct” nu a anexat nici un document justificativ ce ar demonstra că s-a adresat cu cerere privind contestarea actelor care împiedică desfășurarea activității întreprinderii, or, la caz și suspendarea actelor vizate.

Într-adevăr, la cerere au fost anexate un șir de acte privind starea contului bancar, printre care și certificatul de la BC „Moldindconbank” SA referitor la conturile curente deschise, încheierea executorului judecătoresc de aplicare a sechestrelor asupra mijloacelor financiare aflate la conturile bancare ale contribuabilului și bunurilor imobile aflate în proprietate, precum și nota informativă din contabilitatea întreprinderii, la care face referire recurentul privind imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea recursului, însă recurentul nu a prezentat probe privind existența sau inexistența mijloace financiare și/sau alte înscrisuri care ar permite instanței de recurs să evalueze în ansamblu starea financiară a recurentului.

Astfel, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a respins cererea recurentului privind scutirea de la plata taxei de stat, or, potrivit jurisprudenței Curții

Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Acesta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție, adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii când restricția în cauză este impusă, cum ar fi – mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, instanța de apel a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Stilconstruct”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Horomneac Gheorghe împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Stilconstruct” privind încasarea sumei, dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari